

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 forint.
Félévre 2 forint.
Negyed évre 1 forint.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacsek Pál ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és a pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstári bélyegilleték külön 30 kr.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

MÉGJELEN: MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.
Kiadó tulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

EGYES SZÁM ÁRA 8 KRAJCÁR.

AZ ÚJ ESZTENDŐ.

Harmad napja csak, hogy az ó év az örök idők tengerébe merült s így még mindig nem váltak időszerűtlenné újévi jókívánataink.

Egy! év minő csekélység az idők mindenségében; de mily sok s nagyfontosságú sokszor egy nemzet, község, vagy egyes ember életében!

Egy évnek egymásután muló napjaiban mily sok mindenféle történhetik, eseményt esemény vált fel, mi az egyes embert, községet, az egész nemzetet boldog, vagy boldogtalanná teheti.

Ha édes hazánkra gondolunk, minden habozás nélkül kimondhatjuk, hogy az inézt elreppent év a hazát, a nemzetet nem boldogította, de nem boldogították az azelőtti évek sem.

Pedig nem érdemtelenül sovárog e haza a rég óhajtott boldogság után, multja jelene egyaránt feljogosítja arra, hogy sovárgó pillantásokat vessen a boldogság felé.

Hazánk küzdelemteljes multjából keserü emlékeket felidézni nem akarunk, csak pár szóval óhajtuk a multnak képét adni, midőn azt mondjuk, hogy nincs e hazának oly talpalatnyi földje, melyet fiainknak vére, vagy könyei ne áztattak volna, századokon át vert szive, századokon át tépte a balsors, erejében fogyott a kihullott vér s könnyek arányában, de meg nem töretett.

Ha hazánk, nemzetünk jelene felett elmélkedünk, ki veheti nekünk zokon, ha hazánk küzdelem és szenvedésteli multjéért e hányattatás-teljes jelent jutalmul el nem fogadjuk?

Nem foly ugyan a nemzet vére, de annál nagyobb mérvben csillog a keserü könny szemében s ezen nincs mit csodálkoznunk, hisz jelenünk nem más, mint a hazának, a nemzetnek dermedezése a legmostohább viszonyok hidegsége alatt.

E szerint igen jogos téren állunk, midőn ez újévben édes hazánknak boldogságot óhajtunk s nem tulozunk, midőn elzengjük nemzetünkről a költővel:

„Isten áld meg a magyart”

Hozz rá vig esztendőt,
Mégbűnhötte már e nép
A multat s jövődöt.

Miután ez új év alkalmából leróttuk édes hazánk iránti kegyeletünk kedves adóját, miután lapunk hasábjain is kedves kifejezést adtunk azon magasztos elvnek: „a haza minden előtt” — községünknek mondjuk el meleg érzelmektől áthatott újévi jókívánatainkat s ezt tesszük annál is inkább, mert ez újév önkénytelenül is a községünk fölött átvonult ó-évek emléke felé vonza gondolatunkat s most, miután a lefolyt év örökre bucsut vett tőlünk, szólhatunk azon keserü, vagy édes emlékről, mit az elbucsuzott esztendő hátrahagyott.

Bárminő szigorú bírái is legyünk az el-tűnt évnek, mostohasággal nem vádolhatjuk azt, sőt — dacára a közbajok s terheknek,

mik a lefolyt év alatt, mint eddigelé ismeretlenek, súlyosodtak a községre, — az 1885. év a község közgazdasági terén korszakot alkotó esztendőnek mondható; nem kell bővebben fejtegetnem, hogy e jelzett évben nyert előnyös befejezést a rég óhajtott föld és regale-jog megvételi ügye. — Adja Isten, hogy a mit megadott az 1885-iki esztendő, azt a mostani s a következő új évek áldásai koronázzák meg. Adja Isten, hogy szerencsés siker jutalmazza községünk fáradozásait, hogy a késő nemzedék is áldhassa a lefolyt 1885-ik év emlékeit.

Végül t. olvasóinkat s községünk lakosságát kérdezzük, ha vajjon elmondhatják-e, hogy a lefolyt évben oly örömteli napjaik voltak, melyek boldog jövővel biztatták őket?

Attól függ, ki miben keresi boldogságát.

Kincs! mily sokan szeretnének csillogó arcodban, kápráztató mosolyodban gyönyörködni!

Pedig hány esetben ép a kincs a megelője a boldogság s megelégedésnek.

Hírnév, tündöklés után vágnak mások, holott ez sem feltétele a boldogságnak, hisz oly csalóka az, hogy a világ tapsvihara közepebe lökhet le bennünket a magas s dicsőséges fénykörből az alásülyedés fővényére.

Szóval, a hány szív, annyi a vágy és annyi képe van az óhajtott boldogságnak is s a legtöbb esetben csak álboldogság az, mi után esengünk.

Minket tehát nem kápráztatnak az álboldogság csalóka fény sugarai, miért is mi t. olvasóinknak s összes polgártársainknak ez újév alkalmából azt óhajtuk: adjon a kegyes égi Nemtő erőt, szorgalmat, kitartást a munkához, hogy kiki betölthesse azon érdekeket a társadalomban, melyre hivatva van; de adjon áldást a munkára, hogy az elért siker ösztönt nyújtson a szorgalom megkétszerezésére. — Lebegjen ez új évben áldás, béke, megelégedés házaink, családunk, egész hazánk s községünk felett!

Wimmer Károly jubileuma.

Lélekemelőbb ünnepélynek Mindszent község még nem gyakran volt színhelye, mint azon ünnepély, mely a mult dec. hó 26-ik napján Wimmer Károly ur 25 éves közhasznú működése alkalmából folyt le.

Nem a külső fény és pompa, mert ez teljesen hiányzott, hanem a részvét és a benső öröm, mely minden arcon olvasható volt és az ünnepelthez való őszinte ragaszkodás tette az ünnepély lefolyását lélekemelövé.

Igaz, nagyon divatos mai napság a jubileálás, naponkint olvashatunk 25 éves jubileumokról, csak hogy ezen jubileumok legtöbbje olyan mondva csinált valami, a mit a hatalmasabbnak rendeznek az alárendeltek, a mit rendeznek azok, a kik a jubiléanstól függő viszonyban vannak. Csak elvétve lehet oly jubileumot találni, melyet az igazi vonzódás, a ragaszkodás, s a polgár érdem őszinte és valódi elismerése teremt.

Wimmer Károly nem a hatalom polcán, tőle, saját családjá körén kívül, seki nem függ. Az ő

jubileumára tehát senki nem mondhatja, hogy ezt alárendeltek inscenizálták parancsolójuknak.

Nem is volt az olyan, hanem az egyrangúnak, a közéletnek őszinte elismerése és a község vezetésében szerzett valódi érdem méltatása, a polgárok elismerése a polgár irányában.

Ha semmi más, de az az egy, hogy az alapító levél átnyújtásakor a jelenlévők mindegyikének szemében könyek csillogtak: kétségtelen és semmi által meg nem hazudtolható bizonyítéka annak, hogy a vouzalom, a ragaszkodás őszinte, hogy az ünnepély nem csupa formalitás, hanem szívből fakad elismerés.

Lássuk azonban az ünnepély lefolyását.

Az alapító levél átnyújtása és a tisztelgések.

A községi képviselő testület, a takarékpénztár igazgató tanácsának és felügyelő bizottságának tagjai, egy az iskolaszéki tagok, de Wimmer Károly több községi lakos tisztelője is, december hó 26-án délelőtt 9 órakor már gyülekezni kezdtek a község ház tanteremében, a hol Szentés város küldöttsége: Szánthó Lajos tanácsnok és Szakál Mihály aljegyző urak is megjelentek. Midőn a tisztelgők száma, körül-belül 150 főre szaporodott, úgy fél 11 óra tájban, főtisztelendő Keller Lajos plébános ur vezetése mellett megindult a menet Wimmer ur házához. A hová megérkezvén, először is a község nevében Keller Lajos plébános ur szólott. Beszéde valódi szónoki remek volt, s így ez, mint általában az egész ünnepély, oly hatást gyakorolt mind az ünnepeltre, mind pedig a tisztelgőkre, hogy többen — maga az ünnepelt is — a szó-szoros értelmében könyeztek, s a szív mélyétől fakadt örömkönnyeket zsebkendőikkel szárták föl. A többszörös éljenzéssel félbenzakított beszéd után, szónok átnyújtá a az alapító levél egy példányát az ünnepeltnek, ki azt láthatólag meghatva vette át, s megindulva mondott köszönetet a nem várt, nem remélt kitüntető megtisztelésért.

A főharsanó éjének csillapultáival Szobotka Gusztáv ügyvéd ur, a mindszei takarékpénztár részvénytársaság nevében üdvözölte az ünnepelt férfit, utánna pedig Hubacsek Pál az iskolaszék, Hám János igazgató tanító pedig a községi tanítói kar nevében fejezte ki elismerését. Ezen megtisztelő nyilatkozatok mindegyikére a jubiléus röviden, de meghatottan felelt.

Nem kevéssé lepte meg Wimmer urat a kitüntetés, a melyben Szentés városa részesíté az által, hogy az ünnepélyen küldöttséggel képviselteté magát, s a város nevében Szánthó Lajos tanácsnok ur melegen üdvözölte, mely kitüntetést a jubiléus megköszönve, Sövényháza község megbízásából Szojka Kornél ispán ur fejezte ki nevezett község rokon-szenvét.

Ezzel a tisztelgések véget érven, rövid, de kedélyes beszélgetés után a tisztelgők távoztak, magára hagyva a jubiléant, hogy a polgártársai által neki nyújtott eme bizonyára kitüntető, s a maga nemében nem épen gyakori elismerés fölött elmélkedhessék.

Midőn az ünnepély ezen részének lefolyását lapunk szűk keretéhez mérten röviden előadtuk volna, még egy pár szóval a mi részünkről is elismerésünket kell nyilvánítanunk Schlesinger Ferenc urnak ama valóban áldozatkész szíveségéért, hogy az alapító levél azon példányát, mely az ünnepeltnek át-

nyújtott, kitűnő izléssel s meglepő technikával kiállítani fáradságát nem kimélte.

A társas vacsora.

Wimmer Károly ur tisztelői a polgárság köréből, társas vacsorát is rendeztek az ünnepély kiegyezéséről, a mely társas vacsora ugyancsak decz. hó 26-án lett megtartva Stern Salamon kávéházi helyiségeiben.

Mielőtt a társas vacsora lefolyását adnók, föl kell említenünk, hogy terv szerint a belépti díjnak lehetőleg olcsónak kellett lenni, hogy így azokra is, kik különben talán elmaradtak volna, könnyebben hozzáférhető legyen. E célt tartva szem előtt, a társas vacsora megtartása Danicska József vendéglői helyiségébe volt tervezve. Minthogy azonban a közönség oly nagy számmal jelentkezett, hogy a most mondott helyiség a jelentkezők befogadására előreláthatólag szűk lett volna, így lett a társas vacsora Stern Salamon kávéházi helyiségébe, annak szíveségéből Danicska József vendéglős kiszolgálása mellett áthelyezve.

A társas vacsorára ugy este 7 óra tájban kezdett gyülekezni a közönség, s oly nagy számmal jöttek, hogy a kávéházi nagy terem is már-már kicsinynek látszott az érkezők befogadására, s mint-hogy a vidékről is számosan jelentkeztek, az egyelőre alkalmazott 120 teríték kevésnek bizonyult, bár a tömörkényi részről megérkezéseket eleve bejelentő polgártársak közül, a nagy mérvű jégzajlás miatt, igen sokan nem jöttek el, néhány bátrabb fiatal azonban nevével együtt volt szerencsénk ott láthatni.

Kiszolgáló vendéglőstünk, ki épen nem vészté el fejét, a teríték hiányon úgy segített, hogy még vagy 15 terítéket alkalmazott, de még így is voltak olyanok, kik helyhez nem jutottak.

A mi a társas vacsora díszét különösen emelte, az a hölgy közönség megjelenése volt, kik megjelenésükkel siettek lerónni Wimmer Károly ur irányában az elismerés adóját.

Videkről is számosan vettek részt. A jelenlévők neveit azonban nem soroljuk föl, mert mind annyit úgy sem bíránk, pedig kibagyni senkit nem akarunk, mert a megjelentek miadegyike akár az intelligens osztályból, akár az iparos és gazda közönség köréből megérdemelné, hogy fölemlítették. Egyszerűen csak kijelentjük, hogy díszes és minden tekintetben tiszteletre méltó közönség volt jelen.

TÁRSAS

Emlék-sorok

Wimmer Károly jubileumára.

Egygyé van fűzve már az a babér,
Melyet negyed-század munkája termelt;
A hála gonddal gyűjté össze azt,
Biztos reményben hogy majd ünneplhet.
Mert nem Tiéd ez a nap! A Tiéd
Csak az belőle, hogy merengj a multon
S miénk a többi: a halás öröm,
Melyhez e nap kellett, hogy felviruljon.
Nektünk égnek ma fényben arcaink;
Mert csak mi tudjuk, hogy mit ér ez a nap:
Ki érzi, hogy más küzd jóléteért,
Az ilyen perc egész ünnep lesz annak! —
Te menj! előtted hosszú pálya még!
S utadnál szebb tér koszorúzva nincsen:
Embértársaink javáért küzdeni
Legszebb hivatás. — Isten segítsen!

ZRINYI, A KÖLTŐ HALÁLA.

— Pályadíjjal koszorúzott történeti beszély. —

(Folytatás.)

Egy honfira nézve nincs nemesebb s nehezebb azon érzelmenél, melynek neve honszeretem. Csak minden tekintetben tiszta lelkű képes szeretni hová, mert csak a tiszta lélek, melyet önrdek, s más vétkek nem gátolnak, lehet oly erős, hogy el tudja tűrni a csapásokat, melyeket az ármány mér az ártatlanság fejére, elvűhen s tántoríthatatlanul haladjon utján a hazát boldogító cél felé, s lankadatlan szorgalommal és erélyvel teljesítse kötelességeit,

A vacsora kezdete előtt néhányan átmentek Wimmer urhoz, jelenteni, hogy a vacsora kezdődik, mire Wimmer ur, családja tagjaitól s szentesi vendégeitől kísérvé, átjött s a terembe beléptekor viharos és szűnni nem akaró éljenzés zendült föl.

Az éljenzés csillapultáival ki-ki helyet foglalt s kezdetét vette az ételek fölhordása, mely paprikás hus, sült tészta és peccenyéből állott.

Ósi magyar szokás szerint a peccenyé föltalálásánál kezdetét vette a toasztírozás. Elsőnek állott föl Keller Lajos plébános ur, a ki is ő felsége, a királyra ürité poharát. Beszédét, a mint ő felsége nevét kimondotta, az egész közönség állva hallgatta végig. Ezután Vidovich Antal szolgabíró ur mondott felköszöntőt Wimmer Károly urra, mit ő megköszönvén, Sima Ferenc társulati igazgató ur, egy valóban lélekemelő beszéddel köszönté föl Mindszent közönség hálás közönségét, mely a polgár érdem előtt meghajolva, nem késik elismerését, utánzásra és követésre méltó alakban nyilvánítani. Majd Szobotka Gusztáv ügyvéd ur mondott felköszöntőt a vidéki vendégekre, kik megjelenésükkel az ünnepély emeléséhez hozzájárulni szívesek voltak, mely felköszöntő után Ham János ig. tanító ur Wimmer Károly ur családjára emelt poharát. Mire ismét Sima Ferenc emelkedett föl s a nőket élteté, utánna pedig Szobotka Rudolf kir. mérnök ur mondott felköszöntőt a két alapító testületre és annak bizottságaira.

De ki győzné a sok felköszöntőt elmondani, mely ezután következett, úgy szólván egyik a másikat érte. Szobotka Gusztáv felköszönté Keller Lajos plébánost, majd Keller Lajos Wimmer Károlyra, azután Sima Ferenc Szobotka Gusztávot és Hubacsek Pált, mint a „Mindszent“ szerkesztőit élteté, mire Szobotka Gusztáv Sima Ferencre, Hubacsek Pál pedig Szentes városára és a város közönségére ürité poharát. Ezután Frankó József szegvári segédlelkész ur kelt föl s éltette országgyűlési képviselőjüket: örgróf Pallavicini Sándor urat, ki áldozatkészégének csak az imént is oly fényes bizonyosságát adá, midőn tekintélyes összeggel igyekezett a karácsonyi ünnepek alkalmából a szegények nyomorán enyhíteni.

Mondottak még felköszöntőt: Diamant Manó a ki egy szépen átgondolt beszédben Wimmer Ká-

melyeket a haza kíván tőle. — Ily tisztá s erős lelkű volt a költő s hadvezér Zrínyi Miklós. Tollal és karddal szolgálta a hazát, tollal és karddal törtek reá ellenei, de ő nem csüggedett, az állhatatosság diadalt nyer a pokol hatalman is. Tudja hazája, családja és saját multját, látja a jelent, sejt a jövőt, melytől oly igen kellene feltennie életét, és mégis megbocsájt ellenének, kedvező választ ad a levélre, melytől, melyből esküdt ellenségének ármánya, mint a rét zöld gypéből a lappangó kigyó nyelve, észrevehető, — miben saját terve, jó barátai s az ország első embereinek tanácsára részt venni nem akart, most arra vállalkozik, mert a haza ügye úgy kívánja.

Ki tudná híven lefesteni a tengeri vihart? Ki irhatná le a gondolatokat, melyek Zrínyi lelkén átvonultak? De midőn a vihar kidühöngte már magát, az imént még háborgó hullámok újra nyugalomba jönnek, s visszaragyogják a megtisztult ég holdját és csillagait. Így Zrínyi is. A vártorony kis harangja megkondult, a kis szoba ajtaja megnyílt, s egyik kezében égő gyertyát, a másik karján gyermekét tartva, egy szende nő lépett a szobába, Zrínyi meglátván, egy gyenge sohaj repült el ajkiról, miatha moudaná:

„Istenem, köszönöm!“ ölébe vette a gyermeket, nejtát átkarolva tartá, oly boldognak érezé most magát, hogy a nyelv néma lett tőle, de annál többet mondó a könnytől csillogó szem s a mosolygó ajk. Pár percig tartott e csend, s az ajtó újra megnyílt, illő szerénységgel lépett be s hajtá meg magát a család előtt a lelkész és szólt: „A megholtakról ilő és üdvös megemlékeznünk.“ A kis harang még zokogott, hangját a szél el-elkapá s a család szótlanul indult a lelkész után a várkápolnába.

rolyt, Alexovics János a ki, színtén Wimmert élteté stb. stb.

Megyének alispánja meg nem jelenhetvén az ünnepélyen, levélben fejezé ki elismerését az ünnepelt férfi irányában.

III.

A társas vacsora után.

Kedélyesebb, fesztelenebb, s minden tekintetben a háziasság és családiaság jellegét viselő mulatságot alig hiszem, hogy látott valaki, mint ez a társas vacsora és az utánna következett táncmulatság volt.

Bár nem volt szorosan a programmba felvéve, hogy tánc is lesz, de ahol annyi nő van jelen, mint itt volt, a tánc elmaradhatatlan.

No, természetesen a fiatalság is kapva kapott az alkalmon, s vacsora után a fől szolgáló személyekkel vetekedve, szállította ki a teremből az asztalokat és székeket, s kezdetét vette a tánc, melyben rend és rang különbség nélkül mindenki részt vett.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy minden magyar társaságban legelső tánc a csárdás, tehát itt is az volt, utánna következett felváltva a többi, miglen úgy két óra felé a közönség oszlani kezdett, mert hát az előző napok családias és baráti összejövetelei és multságai némileg kifárasztották az embereket, s nyugalomra, pihenésre vágytak. Voltak ugyan kitaróbbak is s ezek 4-5 óraker vetettek véget a mulatságnak.

Befejezésül csak annyit jegyzünk meg, hogy mindnyájan, kik ott voltunk, azon tudattal jöttünk haza, hogy szívélyesebb mulatságot még alig láttunk. És jól is van ez így; mert példa mindenkorra, hogy a tisztességes földműves és iparos, meg a kabát nagyon szépen megférnek együtt és egymás mellett.

Mondjunk ezek után éljent az ünnepelt férfira, s kíváujuk neki és családjának Istentől áldást s boldog életet.

Állítson a közönség nyári kiseddovó intézetet!

Már többször volt szerencsénk e lapok hasábjain egy-egy életbevágó szép cikket olvasni és szinte már megszoktuk, hogy a közönség, gazdaközönség és a tanügy érdeké-

A nagy ösökről s kedves halottainkról megemlékezni s a mulandóság eszméjén elmélkedni valóban illő is, üdvös is. Oh hányszor maradunk adások azoknak, kiktől legtöbb jót s legmelegebb szeretetet nyerünk! S nem volnának ezek arra méltók? Oh igen. A holtakról megemlékezni annyit, mint viszontszeretni az élöket, s ezekért nem csak az élöktől, de még a holtaktól is nyerünk díjat. Megemlékezett Zrínyi nagy öséről, a szigeti hősről, s halhatlanná tette nevét „Zrínyiász“-szával. — És a mulandóság fölötti elmélkedés hányszor megvédne bennünket a súlyos csalódás és bukástól, midőn tulmerész reményeinket megvalósítani törekszünk. Minden mulandó, csak az Isten halhatatlan, s a szellemi, a lelki kincs örök. Szerencsés, ki csalódik, főleg az ifju korban; mert az ifju koru csalódások miadegyike egy-egy drága gyöngy, melyekből az élet legértékesebb füzére válik: a tapasztalás; de vigyázzunk, hogy elég erős legyen, mire e gyöngysort fűzzük, mert ha igen sokat s nagyokat fűzünk reá, majd el talál az szakadni.

Oh, megnyit csalódott Zrínyi is, de tul mérész reményei nem valának, s nagyobb tervekbe csak akkor fogott, ha elég erősnek érezé magát annak megvalósítására, vagy ha ebben a véletlen vagy mások gonoszsága meggátolná a csalódás elviselésére. Lelke előtt lebegett ilyenkor is a mulandóság eszméje, s tervei minden egy szellemi közös célra valának irányozva.

A kis harang elhallgatott. A szél zugott. Egy-egy nagy eső csepp hullott a földre, mintha a hulló lombot siratná az ég.

Majd egy órai elmélkedés, s rövid áhitatos ima után ünnepélyes csendben távozott a család s a lelkész a kápolnából. (Folyt. köv.)

ben az illető közegeket a legjobb tanácsokkal látja el; csakhogy fájdalom, a leghelyesebb irányban és elveken alapuló, vagy a legjobb tanácsoktól kivilágó thema is csak irott malaszt marad, ha azokat összedugott kézzel talán elolvassuk, de csak siránkozó panaszaink a nincsetlenség kísérik.

A közel megjelent számokban egy ily cím alatti szép cikket olvastunk: „Állitson az állam kisdedovókat.”

Helyes és üdvös dolognak látom azt, ha egyes életbevágó és községünket érdeklő dolgról valaki nézetét a nyilvánosság elé hozza; azért tek. szerkesztő urnak becses engedelmével, szerény nézetemet a fenti themával az alábbiakban leszek bátor elmondani.

A legnagyobb magyar, boldogult gróf Széchényi szavait idézve: „Ha minden egyes darab kövecsekből is egy-egy magyar jöhetne létre, sokan nem volnánk!”

Pedig tudjuk, hogy a pusztulás oly mérveket ölt a csecsemő korban, hogy a létszám felénél a tanköteles korig a meghaltak száma nagyobb; tehát a nemzetnek felénél több elhal, mielőtt az ifju kort elérné. Tudjuk azt is, hogy Magyarországon aránylag legtöbb gyermek születik, mint Európa bármely országában, de legtöbb is elhal.

Hogy mi oka ennek a nagy halandóságnak; azt az említett cikkben olvastuk és igaz az: „hogy mégis legtöbb a szülők gondatlansága miatt költözik oda, honnan többé visszatérés nincs: a sirba!”

Ezen gondatlanság tehát az, min segíteni kellene!

E gondatlanságát a szülőknek az által vélem némileg enyhíteni, ha azon időre, midőn a legnagyobb munkaidő bekövetkezik, a község saját gyermekei, testvérei érdekében nyári kisdedovó intézetet, nyári menedék helyet (mit P. Szathmári Károly, a nagy nevelésbarát több ízben ajánlott is már) állít fel.

Az általam említett cikk azt javasolja, hogy az állam állitson kisdedovókat (talán kisdedovó intézeteket); de tudjuk azt, hogy Magyarországon jelenleg lehet 4—500 kisdedovóintézet és ezek is oly helyeken, hol a gyermekekre a szülők által sokkal nagyobb gond fordítatik, mint egyes falvak és községekben, hol a csecsemők százezrei pusztulnak el elemi csapások és a gondatlanság miatt; látjuk tehát, hogy a fennálló intézmények kevesek és hogy mikor fognak ott felállítani az állam által, hol arra égetőbb szükség volna — falvak és községekben — nem tudjuk; de addig is, míg elérkezik azon idő és községünk dicsekedhetni fog azzal, hogy az állam segítségével van központi iskolája, van kisdedovóintézet, tegye meg a község saját gyermekei érdekében a mit megtehet!

Ha a községnek nem volna oly helyisége, hol a javasolt intézet állhatna, én úgy hiszem, hogy a tek. iskolaszék engedelmével valamelyik iskola — mivel már akkor június, július, augusztus hónapokban előadások nem tartatnak — használható lehetne; ha igen, az a kérdés támad, de hol van az óvó bácsi? hiszen annak nagy fizetés kell!

Az óvó bácsi tisztet, ki tudja, nem akadna-e Mindszent község 13 tanítója közül valaki, ki azt elvállalná és ha tanító nem, tanítónő, vagy tanítóné? Ha ezek sem, egy tisztességes és arra való nőt községünkben hiszem, hogy találunk.

A fizetés, mivel csak 3 havi időtartam van kérdésben, 20-25 frtjával számítva, 60-75 forint; és ezen kérdéses összeggel is, szerény nézetem szerint, nem igen kellenék házi pénztárunkat terhelni; mert, hála a gondviselésnek, egyszer valahára a tanügy is pártolókra talált és a szegény iskolások segít-

lyezésére — mint a legutóbbi számokból is olvastuk — községünkben is történtek adakozások; ezen adakozásokat pótolni vélem a hanyag iskolások bírságolásából befolyt összeggel; de harmadsorban, ha ezek mind elégségesek nem volnának, tudtom szerint, a helybeli „Vörös-kereszt” egyesület amennyi pénzzel rendelkezik (4—500 frt) kisdedovóintézet alap javára teszi; a mig tehát létesülhetnék községünkben mind a négy évszaki kisdedovóintézet, e tőkének kamatait is lehetne e nemes célra fölhasználni.

A megfőzendő ebédhez szükséges főzni valókat adhatná a község, illetőleg a szülők; és ha képesek nem volnának: egyesületek, emberbarátok jöhetnének segílyre.

Évenként tehát 60—70 frt. kiadásról van szó, hogy községünkben megmentünk 2—3, talán 10 gyermeket és megmentjük lakainkat az otthon hagyott gyermekek által gyakran okozott károktól.

Ha ezen javasolt intézményt községünk felállítja, tanügyi zászlójára aranybetűkkel lesz fölírva „tanügyért lángoló szeretete és példája vonzani fog.”

Adjja Isten, hogy úgy legyen!

ALAPÍTÓ LEVÉL.

(Vége)

III.

Az alapítvány kezelése.

5. §. Az alapítványi összeget a községi iskolaszék, a megyei tanfelügyelő ellenőrzése mellett kezeli.

6. §. Az alapító levél öt egyenlő példányban állítandó ki, melyek egyike a megyei tanfelügyelőnél, másika a község levéltárában, harmadika a „mindszenti takarékpénztár részvénytársaság”-nál, negyedik az iskolaszéknél, ötödike az alapítvány nevet viselő családnál leendő elhelyezve.

7. §. Az alapítványi összeg takarékpénztári kamatozó betétként kezelendő. Ha azonban az egyik alapító, a helyben működő takarékpénztár létezni megszűnne és újra nem alakulna és a kezelésre hivatott iskolaszék a magánosoknál való elhelyezést célszerűsőbbnek látná: az alapítványi összeget helybeli illetőségű egyeseknek is kikötelezhető három szoros értékű, első helyen bekebelezett jelzalog, biztosíték mellett. Ez esetben azonban 500 forintnál nagyobb hitel senkinek sem nyújtható s a földbirtonkon tul, csak a szilárd anyagból épített házak fogadhatók el jelzalogi biztosítéknak s a kölcsön ügyletről mindenkor közjegyzői okirat veendő fel.

8. §. A takarékpénztári betéti könyvecskéi avagy a magán kötelezvényeket, az iskolaszék elnöke őrzi, tartozik azonban erről három elismervényt kiállítani, a melyeknek egyike a község előljáróságánál, másika a „mindszenti takarékpénztár részvénytársaság”-nál, harmadika pedig az iskolaszék gondnokánál leendő elhelyezve.

9. §. Betéti könyvecskére pénz csak úgy vehető ki a takarékpénztárból, ha az alábbi 12 §. szerint szervezett bizottság által kiállított felhatalmazás, illetve utalvány esetről esetre felmutattatik és a betétnek illető minősége magán a betéti könyvecskén is kitüntetendő.

10. §. Az alapítványi összeg állásáról és kamatainak hovaforrásáról, az iskolaszék minden év végével számol, mely számokadás a 12 §. szerint szervezett bizottság által megvizsgáltván, helyesbítés, illetve felülbírálás végett, a megyei tanfelügyelőnek mutatandó be.

IV.

A közép és felsőbb iskolás tanulók ösztöndíjának megszavazása és kiadása.

11. §. Az ösztöndíjat az alábbi 12 §. szerint szervezett bizottság szavazza meg.

12. §. Az ösztöndíj megszavazására hivatott bizottság a következő 7 (hét) tagból áll:

a) a községi előljáróság két tagjából és pedig a községi bíró és jegyzőből,

b) a takarékpénztár igazgató tanácsa által, a saját kebeléből e célra választandó két tagból,

c) az iskolaszéki elnök és az igazgató tanítóból, d) az alapítvány nevet viselő család legidősebb férfi tagjából.

13. §. A bizottság, melynek elnöke az iskolaszéki elnök, szavazat többséggel határoz; szavazatok egyenlősége esetében az elnök szava dönt.

14. §. Az ösztöndíj, illetve segítélyezés iránti folyamodványok, a közép és felsőbb iskolai tanulók részéről, minden év január havának 10 ik napjáig adandók be az iskolaszék elnökéhez, s a bizottság minden év január havának 28-ik napján tartandó ülésében határoz.

15. §. Az iskolaszék a megszavazott ösztöndíjat, a közép vagy felsőbb iskolai tanulónak, az illető intézet igazgatósága útján juttatja kezeihez.

16. §. Az ösztöndíjat nyert közép, vagy felsőbb iskolai tanuló, ha folyton kitünő előmenetelt tanusít és vagyoni viszonyai olyképen nem változnak, hogy segítély nélkül is fenttarthatja magát, az ösztöndíjat mindaddig élvezi, mig mint közép, vagy felsőbb iskolai tanuló, az iskolákat látogatja. Ennek ellenőrizhetése végett tartozik az ösztöndíjas bizonyítványát, minden tanév végével, az iskolaszék elnökénél bemutatni, a ki is azt a 12. §. értelmében szervezett bizottsággal közli, s ha a bizottság azt tapasztalná, hogy az ösztöndíjas szorgalmában, előmenetében hanyatlott, az ösztöndíjat megvonhatja, s más érdemesebb jelentkezőnek adhatja.

17. §. A ki, mint közép iskolai tanuló nyert ösztöndíjat, ezen ösztöndíját a 16 ik §-ban foglalt feltételek mellett, minden külön kérvényezés nélkül megtartja akkor is, ha felsőbb iskolába lép.

18. §. Ha ösztöndíj állomás jön üresedésbe, annak kihirdetéséről szintén a 12. §-ban szervezett bizottság gondoskodik, úgy, hogy azt az ország közép és felsőbb iskoláinak intézeti igazgatóságaival közli.

19. §. A helybeli népiskolai tanulóknak a 3 §. értelmében leendő segítélyezését, az iskolaszék gondnok közbenjöttével, a községi tanítói kar ajánlata és az előljáróságnak a vagyoni viszonyok tekintetében adandó véleménye alapján a 12. §. szerint szervezett bizottság teljesíti.

V.

Vegyes intézkedések.

20. §. Ha a mindszenti takarékpénztár részvénytársaság létezni megszűnne és újra nem alakulna, minden a jelen alapító levélben az ő részére biztosított jogok a községre szállnak, s annak mikénti gyakorlása fölött a község képviselő testülete határoz.

Közzgazdaság

Mint előrelátható volt, agabonaüzlet az ünnepi héten nagyon lanyhan alakult. Buzában a forgalom mintegy 50 ezer mázsára rugott. A legtöbb hazai termény iránt csekély kereset nyilvánult, leszámítva a hűveléseket.

Gabonaüzlet. A hét első napján a malmok jelentékenyebb bevásárlásokat eszközöltek, a mult heti zárarakat fizetve. Dec. 22. és 23 an ellenben majdnem teljesen szünetelt a forgalom. Buzában a legjobb árak 8.26—8.30 voltak. Rozsért, melyben az irányzat állandóan szilárd 6.15—6.35 fizettek, árpáért is változatlanul, még pedig takarmányárpaért 5.50—5.95, középfinomért 5.20—7.20, legfinomabbért 7.50—9 frtot. Zab szilárd hangulat mellett 6.20—7.20 frton kelt el, új tengeriért, melyben a kínálat mérsékelt, 5.15—5.25 frtot fizettek. Köles 5—5.25 frton kelt el. Repcében nem volt üzlet.

Helyi és vegyes hírek.

— Ajándék. Országgyűlési képviselőnk nemes lelkű neje, a helybeli szegények között leendő kiosztás végett főtisztelendő Keler Lajos plébános urhoz 50 frtot küldött. Ögróf ur ajándékával együtt ekkép 150 frtra szaporodott összeget december 24-ik napján osztotta ki a plébános ur a szegények között. Mit mondjunk mi e nemes lelkű cselekedet-höz, ha nem azt, hogy a mindenek hatalmas ura áldja meg a jótévő kezeket, melyek ily módon igyekeznek könyörületeséget gyakorolni, s hogy csatlakozva a segítélyettek hálaadó szavaival, kérjük Istent, hogy áldja meg az ögrófi párt teljes boldogsággal fűszerezett tartós élettel.

— **Társas vacsora.** Wimmer Károly ur tisztebeli december hó 26 án, karácsony másodnapján Danicska József vendéglő vállalkozása mellett, Stern Salamon kávéházi helyiségeiben társas vacsorát rendeztek. A vacsorán és az azt követő mulatságban mintegy 150 egyén vett részt. Ennek bővebb leírását lapunk más helyén vesszük olvasóink.

— **Megyei közgyűlés volt** december hó 29 ik napján, a hol több közérdekű és nagyobb fontosságú ügy nyert elintéztést.

— **Szegény gyermekek felruházása.** Az iskolaszék, mint minden évben, úgy most is, karácsony böjtjén, több szegény iskolás gyermeket látott el ruhával.

— **Pénzsegély kiosztás.** Méltóságos őgróf Pallavicini Sándor ur által a szegények javára adományozott 100 frt, nem különben őgrófné Széchenyi Irma urné ő méltósága által ugyancsak a mindszenti szegények számára kegyesen küldött 50 frt, összesen 150 frt százhuszonnyolc szegény közt osztott szét és pedig 3 frtos segélyben részesültek nyolcan; 2 frt 50 krosban egy, 2 frtosban harmincnyolc, 1 frt 50 krosban tizenegy, 1 frtosban négy, 60 krajczárosban öt, 50 krosban huszonhét, 40 krosban három és 30 krajczárosban harmincegy szegény részesült. — Adjon Isten sok ilyen nemeskeblű jótévedőket a szegényeknek.

— **Látogatás.** Lévay Ferenc ur, megyénk tanfelügyelője mult december hó 30 ik napján látogatta meg községi népiskoláinkat. A midőn üdvözlőtünkkel fejeztük ki a tanfelügyelő urnak szives látogatásáért, egyszersmind kérjük, hogy községünk anyagi helyzetét tekintetbe véve, az államegély fölemelésében hathatós támogatónk lenni sziveskedjék.

— **Tanító választás céljából** gyűlt volna össze 1885. évi december hó 27 ik napján a községi iskolaszék; de minthogy sem az iskolaszéki tagok kellő számban meg nem jelentek, minthogy sem pályázó egynél több, pedig két tanítói állásra volt hirdetve, nem jelentkezett: a tanító választást megajteni nem lehetett. Az egész dologban csak az a csodálatraméltó, hogy azt mondják, miszerint több ezer okleveles tanító van alkalmazás nélkül, s mégis ime, az általunk hirdetett kettős pályázatra csak egyetlen egy szál tanító adta be folyamodványát. — A pályázat újra fog hirdettetni.

— **Izraelita hitközségünket** kellemetlenül érinté ama ministeri intézkedés, hogy önállóságát, különösen az anyakönyvek vezetése tekintetében, elveszíté és a szentesi izraelita hitközség jelöltetett ki a mindszenti anyakönyvek vezetésére. — Mint halljuk a hitközség lépéseket fog tenni, hogy önállóságát minden tekintetben visszanyerje, s erre nézve igen hathatós eszköznek látszik lenni az, hogy jövőre theológiát végzett rabbit fog alkalmazni.

— **Az iparhatósági megbizottak választása** 1885. évi dec. hó 10-ik napján történt, az iparosok és kereskedők nem nagy érdeklődése mellett, mert a 99 iparos és 29 kereskedőből, a kik az 5 frt minimális adótétel mellett szavazati joggal bírnak, mindössze is csak 13-an szavaztak. A szavazás eredménye különben az lett, hogy iparhatósági megbizottakul megválasztottak: Keresztes Nagy Sándor, Elekes Mihály, Alexovics János, Seres György, Bakai József, Méhesz Balogh Péter, Keresztes Aron, Könyvi János, Vida Mihály, Schönfeld Márton, Gemes Fábien, Pap Pál Pál, Balázs Lajos, Seres József, Büchler Gábor, Mihály József, id. Mihály János, Lantos Lajos, Apró Ferenc, Lippai István, összesen 20.

— **Elutasító határozat.** Mindszent község az 1879. évi árvízvédelem alkalmával, a midőn saját megmentéséért is az élet halál harcot vívta, a szomszédos mindszent apátfalvi ármentesítő társulatnak is segélyére volt s ezt különösen anyagszerekkel tetemesen segítette. A vész elmultával a község a számadást összeállította s a mindszent apátfalvi társulat ellen 5562 frtot tett követelésbe. Ezen követelésével azonban a község a 3972.—1885. számú alispáni határozattal polgári perre utasított.

— **Hivataltól elmozdítva.** Szegvár község közgyűlése, Rác András hivatalától elmozdított s ezen

felül, minthogy egy hivatalos jelentést, felfüggeszté sének ideje alatt, helyettes bírói minőségben, tehát illetéktelenül aláírt, 10 frt pénzbírsággal is sújtva lett.

— **A trachoma behurcolása ellen** a belügyminiszterium, a honvédelmi miniszteriummal egyetértőleg, azon, csak helyesíthető intézkedést tette, hogy ha tényleges szolgálati idejük alatt tartósan szabadságot katonák kapják meg e betegséget, katonai, vagy szembetegségek gyógyítására berendezett polgári kórházba szállítandók, — a szembetegség miatt szabadságot katonák pedig illetőségi helyükre megérkezésükkor katonai, vagy polgári orvos által megvizsgálandók s ha szembetegségük olyanmü, hogy a ragályt terjeszthetnék, azonnal kórházba küldendők. Mi részünkről ehhez csak annyit jegyzünk meg, hogy leggyökeresebb intézkedés az volna, ha szem betegség miatt a katonákat nem szabadságot, hanem teljes gyógyulásukig katonai kórházban ápolnák.

— **A kolera.** E félelmetes és rémes betegség közel-dik s úgy látszik, nem kerüli el bennünket. Már Triestben felütötte fejét. Onnet csak egy lépés Fiume s akkor már országunkban van, honnét a nyáron elballaghat hozzánk is. Jó lesz, ha a község s a közegészségügyi bizottság minden óvintézkedést jó eleve megtesznek, nehogy a vész p-re-riben kelljen kapkodni, a midőn az emberek rendszerint elvesztik fejüket.

— **Parbaj gyermekek között** B. rd. uxban a gimnázium első osztályába járó két tanuló, a kilenc éves Cément Boucher és a tíz éves Max Foulon pisztolyparbajt vívott, mely szonoran végződött. A két fiu decz. 1-én az iskolai bizonyítványok fölött összeszólalkozott, minek tetlegesség-k lettek következményei. Másnap Boucher Foulon-t kihívta és az utóbbi elfogadta a kihívást. Foulon atyjának, egy magasrangú katonatisztnak hálósobájába toposzott és onnet elvitt két pisztolyt a szükséges lőszerrel. A két fiu egy meghatározott napon egy elhagyott parkban találkozott, hol négy époly ifjond segéd a távolságot husz, majd: husz lépésre pontosan kimérte. Foulon, mint kivívott fél elsőnek lött, célzott és a kis Bouchert szíven találta; a szegény fiu éles sikojjal összerogyott. Boucher két nappal rá meghalt.

— **Magyarország áruforgalma 1884-ben.** A magyar országos statisztikai hivatal kimutatása szerint a magyar koronához tartozó országok összes bevitele 1884-ben 484 439,47 frt értéket képviselt. Az Auszriából való bevétel értéke egymagában 403 789,514 forintra rugott. Az összes kivitel értéke

393 694, 494 frt, az Auszriába való kivitel értéke 280. 68,874 frt volt.

— **Orvosi fölfogás** — Ah kedves orvos ur, hogyan bizonyítsam önnek hálamat? Életemmel vagyok adós, soha sem felejttem el! — Ön tuloz. Nem tartozik egyébel, mint ötven forinttal s remélem is, hogy nem felejtí el!

— **Szegediek a keleti harctéren.** A Szeg. N. írja: Egy szeged-patanki fiatal asszony panaszkodott tegnap délelőtt könyveit szemekkel a rendőrségnél, hogy a postán nem adják ki neki a pénzt, melyet részere a ferje, Ótton Kovács József küldött Bulgáriából. A ferje még a szerb-bolgár háboru kezdetekor harmadmagával a harcztérre ment, s ott 36 kocsiából álló fuvar vállalatával a szerb hadseregnek teljesített szolgálatot. Mikor a szerbket megverték, Ótton Kovács József és társainak is rosszul kezdett menni a dolguk, úgy, hogy — panaszoja a nő — férjéről sohaig semmi hírt sem hallott. Sokat bándódtott e miatt s mintegy öt héttel ezelőtt elindult férje után Szerbiába. Kereste kutatta ferjét Belgrádban, Nisben, volt Pirotnban is az utközet eddigi való napokon, de férjét nem találta. A figyverszűnet megakadályozta ezután a férje keresésében. Mikor épen megtudta, hogy férje Bulgáriában van, akkor nem volt szabad tovább menni, így a szerb bulgar háboru elválasztotta őket is, ki tudja mennyi időre. Nisből nagy nehezen jöhetett visszafelé, mert magán utasokat nem szállítottak, csak beteg, sebesült katonákat. A napokban nagy kárésre a beteg katonákkal együtt Belgrádba vitték őt is s így jutott haza. Belgrádban értesült egy szegedi emberrel, hogy férje pénzt küldött neki Szegedre, ezt a pénzt, 152 francot és 80 centimet azonban a szegedi postafonok nem adta ki számára. Azt kívánja, hogy az osztrák magyar konzultól szerezzen irást arról, hogy férje csakugyan Bulgáriában van.

A „Nemzeti Hírlap” politikai hetilap a jövő évvel második évfolyamába lép. Mint a legolcsóbb s legterjedelmesebb képes politikai hetilapot ajánljuk mind azok figyelmébe, kik napilapokat nem olvashatnak, előfizetési ára egész évré 4 frt, negyedévre 1 frt. Az előfizetési penzek a „Nemzeti Hírlap” kiadónivalának, Budapest, Úsz uca 10. sz. küldendők.

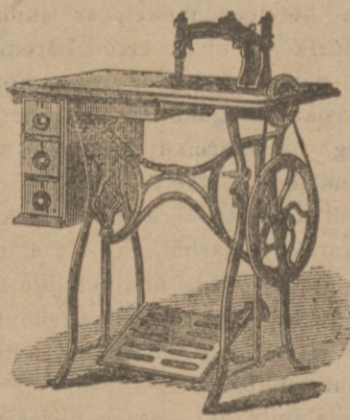
Hirdetés.

Szobotka Adolf sövényházi lakos és bérlő, egy gyönyörű sötét pej, 170 centiméter magas, angol felver „Hary Hall” nevű állami ment fog hozni a fedeztetési idényre, amit is azzal hoz köztudomásra, hogy 10—15 kancát, e ménnel való fedeztetés végett, elfogad. Fedeztetési díj 10 frt. Ajánlatokat az 1886. évi február hó 15-ik napjáig elfogad. Sohlesinger Ferenc helybeli lakos.

Karácsonyi és ujévi ajándék!

FRISTER ÉS ROSSMANN-FÉLE

varrógép-részvénytársaság Berlinben,

melynek gyártmányát a buenos-airesi iparkialítás ezüst, az amsterdami iparkialítás pedig a nagy arany éremmel jutalmazta, a legnagyobb kitüntetés SINGER varrógépekre — egyedüli főraktára Szentesen

Felsenburg B.-nél,

hol e gépek jutányos áron s kényelmes részletfizetés mellett kaphatók. — A t. közönséget s különösen az iparosokat figyelmeztetem

Phönix karikahajó gépeimre,

melyen úgy a legerősebb, mint legvékonyabb szövetet egyenlő könnyűséggel lehet varrni;

25° al gyorsabban dolgozik, mint más varrógép, azonkívül zajtalan járása van és oly célszerű, hogy minden más gépet kiszorít a versenyből.

Az érdeklődők e gépek minőségéről nálam meggyőződést szerezhhetnek, érdekében állván mindenkinek oly gépet vásárolni, mely minél kevésbé van kopásnak kitéve.

Dusan berendezett arany, ezüst zseb- és mindennemű fali órákból álló raktáramra szintén felhívom a figyelmet, hol minden tárgy részletfizetésre is kapható, nemkülönben azok készítését és javítását jótállás mellett pontosan eszközölöm.

Kegyes pártfogásért esd **Felsenburg B.** óras és varrógép-raktáros.

Eredeti Howe, Singer, N. Wilson Phönix karika és kézi varrógépek.

Havi, vagy heti törlesztés.